

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM
V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

PEDIATRICKÁ GYNEKOLÓGIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Pediatrická gynekológia je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá diagnostikou, diferenciálnou diagnostikou, liečbou, prevenciou, dispenzárnou starostlivosťou, posudkovou činnosťou a výskumom gynekologických ochorení detí a dospievajúcich od narodenia do veku 18 rokov a ďalších 364 dní.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 3 roky.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

- a) odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolání lekár¹⁾ a
- b) odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore gynekológia a pôrodnictvo.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

A.1 V rámci pediatrickej gynekológie

1. anatómia ženského genitálu, špecifiká v jednotlivých obdobiach vývinu (novorodenec, dieťa, adolescentka),
2. vrodené vývojové chyby rodidiel (abnormality Müllerových vývodov),
3. fyziológia a poruchy pohlavného dospievania (normálny a abnormálny vývoj puberty),
4. poruchy somatosexuálneho vývoja,
5. ochorenia vulvy v detskom veku a v adolescencii (synechia vulvae infantum, lichen sclerosus, dermatologické problémy na vulve),
6. zápalové ochorenia rodidiel v detskom veku a v adolescencii,

¹⁾ § 33 a 33a zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

7. bolesť v malej panve v detskom a adolescentnom veku – pelvic pain (akútna, chronická),
8. nádory rodidiel v detskom veku a v adolescencii,
9. poranenia rodidiel (trauma, genitálna mutilácia),
10. poruchy menštruačného cyklu v adolescencii (juvenilná metrorrhagia, oligomenorea, sekundárna amenorea, dysmenorea, hyperandrogénne stavy a syndróm polycystických ovarií) vrátane súvislostí s poruchami príjmu potravy,
11. tehotenstvo a pôrod mladistvých,
12. antikoncepcia v adolescencii,
13. problematika operácií rodidiel u detí a dospelých, odlišnosti detí od dospelých žien (indikácie, zásady onkogynekologického operovania),
14. dievča ako onkologický pacient (gynekologické aj negynekologické malígne ochorenia, ich vplyv na reprodukčnú schopnosť, prezervácia fertility),
15. sexuálne zdravie v adolescentnom veku, sexuálne prenosné ochorenia,
16. ochrana gynekologického zdravia v detskom a adolescentnom veku vrátane stratégie HPV vakcinácie,
17. gynekologické a sexuálne zdravie u adolescentiek so špeciálnymi potrebami (s chronickými ochoreniami, telesným a mentálnym postihnutím),
18. vývoj a ochorenia prsnej žľazy v detskom a adolescentnom veku,
19. rodová a transrodová problematika u dievčat (v lokálnom a medzinárodnom kontexte),
20. forenzná problematika v detskej gynekológii, identifikácia sexuálneho násillia páchaného na dievčati vo všetkých jeho formách vrátane sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, posudzovanie sexuálneho násillia, ochrana dieťaťa, oznamovacia povinnosť a spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
21. balneoterapia u detí a adolescentiek,
22. nové trendy v odbore pediatriká gynekológia.

A.2 V rámci iných odborov

1. pediatria a súvislosti s gynekologickým zdravím (celkové ochorenia v pediatrii a gynekologické zdravie, infekcie močových ciest, endokrinológia, metabolické poruchy, poruchy výživy, autoimúnne ochorenia, geneticky podmienené syndrómy),
2. dorastové lekárstvo, (celkové ochorenia v dorastovom lekárstve a gynekologické zdravie, infekcie močových ciest, endokrinológia, metabolické poruchy, poruchy výživy, autoimúnne ochorenia), pracovné zaradovanie mladistvých,
3. detská chirurgia (zásady brušnej chirurgie, diagnostika a diferenciálna diagnostika náhlych príhod brušných, zásady operačných výkonov v malej panve a súvislosti s inými orgánmi malej panvy, princípy chirurgického riešenia komplexných vrodených vývojových chýb),
4. detská urológia (združené vývojové chyby, poruchy odvodných močových ciest a indikácie ich operačnej liečby, súvislosti močových a genitálnych zápalových ochorení),

5. genetika - geneticky podmienené vrodené chyby a poruchy funkcie rodidiel,
6. dermatológia - kožné ochorenia vulvy,
7. anestéziológia - anestézia a medikamentózne upokojenie dieťaťa pri vyšetrení, gynekologických operačných výkonoch a invazívnych diagnostických výkonoch, pooperačná analgézia,
8. telovýchovné lekárstvo - vplyv niektorých druhov telesnej výchovy a športov na vývoj a funkciu rodidiel,
9. psychológia a psychiatria v súvislosti s gynekologickým a sexuálnym zdravím (poruchy príjmu potravy, poruchy správania sa, psychologická problematika socializácie detí s poruchami sexuálnej diferenciacie, problematika sexuálneho zneužívania a týrania detí, rodová nespokojnosť),
10. mikrobiológia, parazitológia, virológia a imunológia vo vzťahu k zápalom rodidiel a poruchám ich funkcie.

A.3 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na dieťaťi vo všetkých jeho formách, vrátane sexuálneho zneužívania dieťaťa a sexuálneho vykorisťovania dieťaťa, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. identifikácia násilia páchaného na ženách vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
3. problematika marginalizovaných rómskych komunít,
4. identifikácia rizík vývinových ťažkostí a odchýlky vo vývine dieťaťa,
5. problematika rodovej nespokojnosti,
6. problematika FGM (Female Genital Mutilation).

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.3 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu nemusí ich opakovane absolvovať.

A.4 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. zdravotnícka etika,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. systém sociálneho zabezpečenia a lekárska posudková činnosť,
5. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.4 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
gynekologické vyšetrenie detí vo veku do 10 rokov	50	100
spracovanie protokolu zdravotnej starostlivosti o dieťa do 10 rokov	-	100
gynekologické vyšetrenie detí vo veku nad 10 rokov	50	200
spracovanie protokolu zdravotnej starostlivosti o adolescentku nad 10 rokov	-	200
vaginoskopia	50	50
ultrazvukové vyšetrenie dieťaťa do 15 rokov	50	100
ultrazvukové vyšetrenie adolescentky nad 15 rokov	-	100
vyhodnotenie laboratórných a pomocných vyšetrení	-	100
nácvik profesionálnej komunikácie s dievčaťom do 10 rokov	50	100
nácvik profesionálnej komunikácie s dievčaťom nad 10 rokov	50	200
nácvik princípov dialógu v špeciálnych situáciách (napríklad sexuálne zneužívanie detí, psychické problémy, mentálna anorexia pri gynekologických vyšetreniach aj v hraničných odboroch)	10	50
nácvik etických princípov práce, dodržiavanie práv dieťaťa (pri všetkých vyššie predpísaných vyšetreniach)	100	300

B.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
pracovisko pediatrie zamerané na endokrinológiu	2 týždne
pracovisko pediatrie zamerané na nefrológiu	2 týždne
pracovisko detskej urológie	2 týždne
pracovisko detskej chirurgie so zameraním na brušnú chirurgiu	1 mesiac
psychologická ambulancia klinickej psychológie	2 týždne
gynekologicko-pôrodnicka klinika výučbového pracoviska vzdelávacej ustanovizne	1 mesiac

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. efektívna komunikácia s dieťaťom a adolescentkou prispôsobená ich kognitívnym schopnostiam a veku,
4. efektívna komunikácia s rodičom, zákonným zástupcom a sprevádzajúcou osobou,
5. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou, ktorej súčasťou je obhajoba písomnej práce.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

1. identifikovať a viesť komplexnú zdravotnú starostlivosť o deti do 15 rokov komunikácia a koordinácia zdravotnej starostlivosti s ostatnými medicínskymi odbormi predovšetkým z odboru pediatria (interdisciplinárna starostlivosť),
2. identifikovať a viesť komplexnú zdravotnú starostlivosť o adolescentky vo veku od 15 rokov, komunikácia a koordinácia zdravotnej starostlivosti s ostatnými medicínskymi odbormi predovšetkým z odboru pediatria (interdisciplinárna starostlivosť),
3. vykonať diagnostiku a ovládať diferenciuálnu diagnostiku gynekologických ochorení v závislosti od vývoja dievčaťa (novorodenec, detský vek, adolescencia),
4. vykonať klinický audit a aplikovať zistené vedomosti do klinickej praxe,
5. aplikovať nové postupy zdravotnej starostlivosti v problematike pediatrickej gynekológie,
6. participovať na ďalšom vzdelávaní lekárov v špecializačnom odbore pediatrická gynekológia,
7. komunikovať s dieťaťom, adolescentkou, rodičmi, zákonnými zástupcami,
8. zvládať komunikáciu a riešenie možných konfliktov vyplývajúcich z dôsledkov diagnostikovaných gynekologických problémov vrátane forenznej problematiky v detskom a adolescentnom veku,
9. zvládať komunikáciu pediatrickej gynekológie s príslušníkmi marginalizovaných komúnít.